

Włodzimierz ŁAPOT, Eligiusz SZEŁĘG

MOONSTONE FROM THE KARKONOSZE PEGMATITES (THE SUDETY MOUNTAINS, POLAND)

Abstract. In the Karkonosze massif, moonstone occurs exclusively in massive coarsely-crystalline pegmatites. The adularescence effect is shown only by the parts of K-feldspar with microperthite, cryptoperthite or micromezoperthite structure. The character of the feldspar structure controls the colour of adularescence: pale blue for micromezoperthite, blue for microperthite and violet-blue for cryptoperthite. The moonstone in question can be used as a material for very attractive jewellery because of its high quality. Cabochons with very distinct moonstone features and, after polishing, high cabochons showing cat's-eye effect can be made from the moonstone. In this regard, the Karkonosze moonstone is in no way inferior to that from Sri Lanka (Meethiyagoda deposits), the best known moonstone in the world. However, because of common, densely distributed fissures, the orthogonal cleavage planes (001) and (010) and the typically small size of the enclaves free of deformations, it is very difficult to obtain high quality cabochons larger than 0.5 cm in diameter from the Karkonosze material.

Włodzimierz ŁAPOT, Eligiusz SZEŁĘG

KAMIEŃ KSIĘŻYCOWY Z KARKONOSKICH PEGMATYTÓW

Streszczenie. Kamień księżycowy w pegmatytach karkonoskich spotykany jest jedynie w odmianie zbitej, grubokrystalicznej. Efekt adularescencji wykazują tylko te części kryształów skalenia potasowego, które mają budowę mikropertytową, kryptopertytową lub mikromezopertytową. W zależności od charakteru budowy obserwuje się adularescencję barwy jasnoblękitnej (budowa mikromezopertytowa), błękitnej (budowa mikropertytowa) lub fioletowoblękitnej (budowa kryptopertytowa). Z uwagi na wysoką jakość efektu kamienia księżycowego, może to być bardzo atrakcyjny surowiec jubilerski. Możliwe jest wytwarzanie z niego kaboszonów z bardzo wyrazistym efektem kamienia księżycowego, a po oszlifowaniu w wysoki kaboszon także kamienia księżycowego z efektem kociego oka. Pod tym względem nie jest on gorszy od najbardziej znanego w świecie kamienia księżycowego ze Sri Lanki (złoże Meethiyagoda). Jednak z uwagi na liczne, gęsto rozmieszczone spękania i powierzchnie ortogonalnej łupliwości 001 i 010 oraz przeważnie niewielki rozmiar enklaw wolnych od defektów, bardzo trudno będzie uzyskać kaboszony dobrej jakości o średnicy większej od 0,5 cm.